

Regeringens proposition

1984/85: 102

om godkännande av en deklARATION angående 1955 års Haagkonvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker;

beslutad den 6 december 1984.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

ANNA-GRETA LEIJON

Propositionens huvudsakliga innehåll

1955 års Haagkonvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker trädde i kraft år 1964. Sverige har tillträtt konventionen. Ett utkast till ny konvention i ämnet har därefter lagts fram.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en deklARATION av innebörd att Sverige godtar att de stater som är anslutna till 1955 års konvention tillträder den nya konventionen utan att iaktta de uppsägningsbestämmelser som finns i 1955 års konvention.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1984-12-06

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Leijon

Proposition om godkännande av en deklaration angående 1955 års Haagkonvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker.

1 Inledning

År 1955 antogs i Haag en konvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker (1955 års konvention). Konventionen hade utarbetats inom Haagkonferensen för internationell privaträtt. Den trädde i kraft år 1964. Sverige har tillträtt konventionen, liksom Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Niger, Norge och Schweiz.

Vid Haagkonferensens 14:e session år 1980 beslöts bl. a. att ett arbete skulle inledas på en revision av 1955 års konvention. En kommission har lagt fram ett utkast till en ny konvention om tillämplig lag beträffande avtal om internationella köp av lösa saker. Sverige har deltagit i kommissionens arbete. Avsikten är att den nya konventionen skall antas vid Haagkonferensens extrasession i oktober 1985.

Under revisionsarbetet har uppmärksammats att det kan uppkomma vissa traktaträttsliga svårigheter för de stater som är bundna av 1955 års konvention och som vill tillträda den nya konventionen. I syfte att undanröja dessa svårigheter har utarbetats en deklaration som innebär att var och en av 1955 års konventionsstater godtar att övriga konventionsstater tillträder den nya konventionen utan att iaktta de uppsägningsbestämmelser som finns i 1955 års konvention.

2 1955 års konvention

Enligt 1955 års konvention är konventionsstaterna skyldiga att i sin nationella lagstiftning införa vissa regler i fråga om vilket lands rättsordning som skall tillämpas beträffande internationella köp av lösa saker. Den avser alltså att reglera hithörande internationellt privaträttsliga frågor. Som ett exempel kan nämnas frågan om svensk eller fransk lag skall tillämpas på ett köpeavtal mellan en säljare i Sverige och en köpare i Frankrike.

Enligt konventionen skall dess bestämmelser om tillämplig lag införlivas med konventionsstaternas nationella lagstiftning. Lagvalsbestämmelserna skall tillämpas på samtliga internationella köp, oavsett om de har anknytning till en annan konventionsstat eller inte. Konventionens tillämpningsområde är således universellt.

Konventionen reglerar däremot inte hur konventionsstaternas materiella rätt skall utformas i fråga om internationella köp.

Konventionens lagvalsbestämmelser har införlivats med svensk rätt genom lagen (1964: 528) om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker (jfr prop. 1964: 149).

3 Utkastet till en ny konvention

Det utkast till en ny konvention om tillämplig lag beträffande avtal om internationella köp av lösa saker som har utarbetats inom Haagkonferensen remissbehandlas f. n. i bl. a. Sverige. Utkastet skall därefter tas upp vid Haagkonferensens extrasession i oktober 1985. Avsikten är att en konvention skall antas vid detta tillfälle. Frågan om Sveriges tillträde till den nya konventionen kan givetvis inte tas upp förrän konventionen har antagits.

Liksom 1955 års konvention innehåller konventionsutkastet regler som anger hur lagvalet skall göras i internationella köprättsliga förhållanden. Den gällande konventionen och utkastet har emellertid i viss mån olika utgångspunkter när det gäller vilket lands lag som skall tillämpas. Till skillnad från vad som gäller enligt 1955 års konvention finns det i utkastet inte någon bestämmelse som ålägger en konventionsstat att införliva konventionens lagvalsregler med nationell rätt. Utkastet innehåller i stället en bestämmelse som innebär att den lag som utpekats i konventionen skall tillämpas oavsett om det är lagen i en konventionsstat eller inte. Detta innebär att också den föreslagna konventionens tillämpningsområde är universellt.

†1 Riksdagen 1984/85. 1 saml. Nr 102

4 Förhållandet mellan de två universella konventionerna

Både 1955 års konvention och utkastet till en ny konvention innehåller sålunda universellt tillämpliga men sinsemellan olika – eller konkurrerande – lagvalsregler. Detta innebär att de två konventionerna inte kan tillämpas jämsides med varandra i en och samma stat. En stat som vill tillträda den nya konventionen bör därför först säga upp 1955 års konvention.

1955 års konvention trädde i kraft den 1 september 1964. Giltighetstiden för konventionen förlängs automatiskt med fem år i sänder, om inte uppsägning har skett minst sex månader före den tidpunkt då nästa förlängning sker. Inte någon av de anslutna staterna har hittills sagt upp konventionen. Den gäller nu till den 1 september 1989 och kan därför tidigast sägas upp den 1 mars 1989.

5 Förslaget till lösning av konflikten mellan konventionerna

Den utformning som uppsägningsreglerna har i 1955 års konvention skulle kunna medföra att ikraftträdandet av den nya konventionen fördröjs väsentligt. Dessa uppsägningsregler kan också innebära svårigheter för de stater som är bundna av 1955 års konvention och som önskar tillträda den nya konventionen. Inom Haagkonferensen har man därför försökt finna en praktisk lösning på detta problem som samtidigt är godtagbar från folkrättslig synpunkt.

Vad man har övervägt är att i den nya konventionen ta in en bestämmelse som innebär att den nya konventionen ersätter 1955 års konvention. Detta skulle gälla bara för de stater som är bundna av 1955 års konvention och som tillträder den nya konventionen. En sådan bestämmelse innebär emellertid i sak att uppsägningsreglerna i 1955 års konvention ändras. Av allmänna traktaträttsliga regler följer att en konvention kan ändras, om samtliga konventionsstater är överens om ändringen.

Det är inte givet att samtliga stater som har tillträtt 1955 års konvention vill ersätta den med den nya konventionen. I vart fall är det osannolikt att alla dessa stater skulle tillträda den nya konventionen samtidigt. Det uppstår då en situation, där vissa stater är bundna av den gamla konventionen medan andra har ersatt den med den nya konventionen genom sitt tillträde till den. I ett sådant fall skulle en stat som alltså är bunden av 1955 års konvention kunna föra folkrättslig talan om brott mot 1955 års konvention mot en stat som tillträder den nya konventionen utan att iakttä uppägningsreglerna i 1955 års konvention.

Inom Haagkonferensen har det ansetts att de berörda staternas inställning till förhållandet mellan den gamla och den nya konventionen bör fastställas på förhand. Detta föreslås ske genom att 1955 års konventions-

stater undertecknar en deklARATION i vilken dessa stater förklarar *dels* att de inte motsätter sig att uppsägningsreglerna i 1955 års konvention ej följs, *dels* att dessa stater godtar att den nya konventionen innehåller en bestämmelse av innebörd att den nya konventionen ersätter den gamla.

En expertgrupp inom Haagkonferensen med deltagare från åtta av de nio stater som är bundna av 1955 års konvention har utarbetat en sådan deklARATION. Sverige har deltagit i gruppens arbete liksom också Finland och Norge. De engelska och franska originalversionerna av deklARATIONEN jämte en inom justitiedepartementet utarbetad översättning till svenska språket hör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*. Avsikten är att deklARATIONEN skall undertecknas i god tid före Haagkonferensens session i oktober 1985.

6 Överväganden

Enligt min mening bör man försöka att på bästa möjliga sätt undanröja de svårigheter som kan uppkomma för de stater som är anslutna till 1955 års konvention och som önskar tillträda den nya konventionen. Jag anser att den deklARATION som har utarbetats av expertgruppen inom Haagkonferensen utgör en ändamålsenlig lösning på problemet. DeklARATIONEN innebär för Sveriges del följande.

Genom att underteckna deklARATIONEN godtar Sverige att de stater som är bundna av 1955 års konvention tillträder den nya konventionen utan att först ha sagt upp 1955 års konvention enligt dess regler. Vidare innebär deklARATIONEN att övriga konventionsstater som undertecknar denna godtar att Sverige tillträder den nya konventionen utan att först ha sagt upp 1955 års konvention i den ordning som föreskrivs där.

En förutsättning för att deklARATIONEN skall få fullständig folkrättslig verkan är att samtliga stater som har tillträtt 1955 års konvention undertecknar deklARATIONEN eller på något annat sätt ger sitt samtycke till förslaget. Enligt min uppfattning är förutsättningarna för en sådan enighet goda, eftersom åtta av de nio konventionsstaterna under hand åtminstone preliminärt har gett uttryck för en sådan inställning.

Den föreslagna lösningen innebär att Sverige på förhand godtar att andra konventionsstater inte iakttar det uppsägningsförfarande som föreskrivs i en konvention som riksdagen har godkänt och som faller inom tillämpningsområdet för 10 kap. 2 § första stycket regeringsformen. Frågan om Sverige skall underteckna deklARATIONEN bör därför underställas riksdagen (jfr 10 kap. 4 § regeringsformen).

7 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna en inom Haagkonferensen för internationell privaträtt utarbetad deklARATION angående uppsägningsbestämmelserna i 1955 års konvention om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker och verkan av ett tillträde till en ny konvention i samma ämne.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

DEKLARATION ANGÅENDE 1955 ÅRS HAAGKONVENTION OM TILLÄMPLIG LAG
BETRÄFFANDE INTERNATIONELLA KÖP AV LÖSA SAKER

DECLARATION

L'Etat soussigné, Partie à la Convention du 15 juin 1955 sur la loi applicable aux ventes à caractère international d'objets mobiliers corporels.

Vu l'existence d'un projet de Convention sur la loi applicable aux contrats de vente internationale de marchandises.

Considérant que les dispositions de cette future Convention, qui sera adoptée lors de la Session extraordinaire de la Conférence de La Haye de droit international privé en octobre 1985, peuvent ne pas être compatibles avec celles de la Convention de 1955 et qu'en conséquence ces deux Conventions ne sont pas susceptibles d'être appliquées simultanément en raison de leur caractère universel,

Considérant qu'il est probable que les ratifications de la Convention nouvelle seront échelonnées dans le temps,

Prenant acte des difficultés de faire coïncider pour un Etat les effets de la dénonciation de la Convention de 1955 avec l'entrée en vigueur pour le même Etat de la nouvelle Convention,

Déclare ne pas s'opposer à ce que tout Etat Partie à la Convention sur la loi applicable aux ventes à caractère international d'objets mobiliers corporels, conclue à La Haye le 15 juin 1955, devienne à tout moment Partie à la Convention sur la loi applicable aux contrats de vente internationale de marchandises, qui doit être adoptée à La Haye en 1985 à l'issue de la Session extraordinaire de la Conférence de La Haye de droit international privé, sans avoir à respecter la procédure de dénonciation prévue à l'article 12 de la Convention de 1955,

Consent à l'inclusion dans la nouvelle Convention sur la loi applicable aux contrats de vente internationale de marchandises d'une disposition aux termes de laquelle, pour tout Etat Partie à la Convention de 1955, qui a consenti à être lié par cette nouvelle Convention et à l'égard duquel cette dernière est entrée en vigueur, cette Convention remplace ladite Convention de 1955.

DECLARATION

The undersigned State Party to the Convention of 15 June 1955 on the law applicable to international sales of goods,

In view of the existence of a draft Convention on the law applicable to contracts for the international sale of goods,

Considering that the provisions of this future Convention, to be adopted at the Extraordinary Session of the Hague Conference on Private International Law in October 1985, may not be compatible with those of the 1955 Convention, and that consequently these two Conventions cannot be applied simultaneously because of the universal character of each of them,

Considering it to be probable that the ratifications of the new Convention will be spread out in time,

Taking note of the difficulty of making the effects of the denunciation by a State of the 1955 Convention coincide with the entry into force for the same State of the new Convention,

Declares hereby that it does not oppose any State Party to the Convention on the law applicable to international sales of goods, concluded at The Hague on 15 June 1955, becoming at any time a Party to the Convention on the law applicable to contracts for the international sale of goods, to be adopted at The Hague in 1985 as a result of the Extraordinary Session of the Hague Conference on Private International Law, without having to follow the denunciation procedure provided for in article 12 of the 1955 Convention,

Consents to the inclusion in the new Convention on the law applicable to contracts for the international sale of goods of a provision under the terms of which, for any State Party to the 1955 Convention which has consented to be bound by this new Convention and in respect of which this latter Convention has entered into force, such latter Convention replaces the above-mentioned Convention of 1955.

(Översättning)

DEKLARATION

Undertecknad stat, som är bunden av konventionen den 15 juni 1955 om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker,

i betraktande av ett föreliggande utkast till en konvention om tillämplig lag beträffande avtal om internationella köp av lösa saker,

med hänsyn till att bestämmelserna i denna framtida konvention, som skall antas vid en extrasession i oktober 1985 med Haagkonferensen för internationell privaträtt, eventuellt inte är förenliga med bestämmelserna i 1955 års konvention och att följaktligen dessa två konventioner inte kan tillämpas samtidigt på grund av deras universella karaktär,

med hänsyn till att ratificeringarna av den nya konventionen troligen kommer att ske vid skilda tidpunkter,

med beaktande av svårigheterna att få tidpunkten för rättsverkan av en viss stats uppsägning av 1955 års konvention att sammanfalla med tidpunkten för den nya konventionens ikraftträdande för samma stat,

förklarar härmed att den inte motsätter sig att en stat, som är bunden av konventionen om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker, antagen i Haag den 15 juni 1955, när som helst tillträder konventionen om tillämplig lag beträffande avtal om internationella köp av lösa saker, som skall antas i Haag år 1985 vid extrasessionen med Haagkonferensen för internationell privaträtt, utan att behöva följa det uppsägningsförfarande som föreskrivs i artikel 12 i 1955 års konvention,

samtycker till att det i den nya konventionen om tillämplig lag beträffande avtal om internationella köp av lösa saker tas in en bestämmelse av följande innebörd: För en stat, som är bunden av 1955 års konvention och som har samtyckt till att bli bunden av denna nya konvention och i förhållande till vilken stat denna senare konvention har trätt i kraft, ersätter denna senare konvention den tidigare nämnda 1955 års konvention.

